

Linköpings kommun
kommunen@linkoping.se

Rektorn vid Tokarpsskolan F-5
Ingela.Jardman-Hallberg@linkoping.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Tokarpsskolan F-5
i Linköpings kommun

Tillsyn av Tokarpsskolan F-5

Skolinspektionen genomför tillsyn i Linköpings kommun under hösten 2011 och våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Tokarpsskolan F-5 besöktes av Skolinspektionen den 17 januari 2012 .

Helhetsbedömning

Skolinspektionen har besökt lektioner ledda av engagerade lärare och med aktiva elever. Det finns ändå elever som inte når målen i alla ämnen. Skolinspektionen bedömer att skolenheten har goda förutsättningar att ge samtliga elever möjligheter att nå målen. Skolenhetens systematiska kvalitetsarbete sammanfattas i en kvalitetsredovisning för läsåret 2010/2011. I den görs uppföljning och utvärdering av verksamheten och utvecklingsområden identifieras. Bland annat beskrivs insatser för att öka elevernas kunskaper så att de når målen. Skolenheten behöver dock vidta ytterligare förbättringsåtgärder i de ämnen där resultaten inte är tillfredsställande, så att elevernas möjligheter att nå målen i samtliga ämnen förbättras.

Skolenhetens målinriktade arbete för att förhindra kränkande behandling har brister. Skolenhetens plan mot kränkande behandling och aktiviteter ska baseras på en kartläggning av verksamhetens specifika behov.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Tokarpsskolan F-5 i Linköpings kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Linköpings kommun att senast 2012-08-31 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Skolenhetens arbete för att motverka kränkande behandling av eleverna uppfyller inte författningarnas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Säkerställa att planen mot kränkande behandling innehåller en översikt av de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling

samt att en redogörelse för hur dessa åtgärder har genomförts tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen).

Särskilt stöd

Åtgärdsprogrammen uppfyller inte författningarnas krav

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Säkerställa att det av åtgärdsprogrammen framgår hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolenhetens arbete för att motverka kränkande behandling av eleverna uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:

Plan mot kränkande behandling

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Tokarpsskolan F-5 har en plan mot kränkande behandling. I denna plan anges vilka fortlöpande insatser skolan vidtar för att förebygga diskriminering och kränkande behandling, men dessa insatser baseras inte på en kartläggning av verksamhetens specifika behov. Vidare innehåller planen inte någon redogörelse för hur förra årets insatser har genomförts.

Skolinspektionen bedömer att rektorn måste säkerställa att planen mot kränkande behandling uppfyller författningarnas krav.

Rutiner för att rapportera signaler om kränkande behandling till huvudmannen

Av skollagen framgår att all personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektorn i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förkommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionen vill särskilt framhålla att personalens och rektors anmälningsskyldighet är kopplad till huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda omständigheterna och vidta eventuella åtgärder utifrån de uppgivna kränkningarna. Därmed behöver även anmälan till rektorn och huvudmannen ske skyndsamt.

Av tillsynen framgår att huvudmannen informeras om kränkningar en gång per månad. Enligt Skolinspektionens bedömning innebär detta förfarande att det dröjer alltför lång tid innan huvudmannen får information om kränkningarna. Under tillsynens handläggningstid har dock rektorn meddelat att rutinerna har ändrats och att huvud-

mannen informeras om kränkningar på ett skyndsamt sätt. Skolinspektionen avstår därför från ingripande i denna del.

Författning:

6 kap. 8 och 10 §§ skollagen

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Åtgärdsprogrammen uppfyller inte författningarnas krav

Motivering:*Åtgärdsprogram*

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp.

I Tokarpsskolan F-5 utarbetas åtgärdsprogram för elever som ges särskilt stöd. I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår det inte alltid på ett tydligt sätt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att rektorn måste säkerställa att åtgärdsprogrammen uppfyller författningarnas krav.

Beslut om åtgärdsprogram

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn kan delegera denna beslutanderätt, förutom i de fall stödet innebär särskild undervisningsgrupp/enskild undervisning eller anpassad studiegång.

Rektor och personal på Tokarps skola F-5 beskriver skolans rutin som innebär att rektor efter en pedagogisk kartläggning fattar beslut om att åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte. Med detta beslut bifogas information till föräldrarna om att beslutet kan överklagas. Därefter utarbetar klassläraren i samarbete med specialläraren åtgärdsprogrammet. Rektor beslutar inte om innehållet i åtgärdsprogrammet, utan det utarbetas och skrivs under av annan personal. Detta sker trots att rektor inte delegerat rätten att fatta beslut till annan person.

Ovanstående förfarande är inte förenligt med författningarnas krav. Det beslut som rektor fattar om att åtgärdsprogram ska utarbetas är inte det formella beslut om åtgärdsprogram som avses i bestämmelsen om åtgärdsprogram och därmed inte heller överklagbart. Om åtgärdsprogram utarbetas ska rektor, eller den person som rektorn delegerat till, besluta om detta, och innehållet i åtgärdsprogrammet ska vara en del av det beslutet. Beslutet i form av ett åtgärdsprogram ska skrivas under av rektor som är beslutsfattare enligt författningen eller av den som fått en delegation att fatta beslut. I

beslutet ska också tydligt framgå information om föräldrarnas rätt att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd (besvärshänvisning).

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att rektorn vid tidpunkten för tillsynsbesöket varken beslutar om åtgärdsprogram eller lämnar besvärshänvisning i enlighet med författningarnas krav. Under tillsynens handläggningstid har dock rektorn meddelat att rutinerna har ändrats på ett sätt som motsvarar författningarnas krav. Skolinspektionen avstår därför från ingripande i denna del.

Författning:

3 kap 9 § skollagen

28 kap 16§ skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

År 2011 nådde 85 procent av eleverna i årskurs 3 målen i ämnet matematik, 90 procent nådde målen i ämnet svenska. I ämnet matematik var måluppfyllelsen år 2010 högre, då nådde alla eleverna målen, däremot var måluppfyllelsen lägre i ämnet svenska där 86 procent nådde målen. I årskurs 5 fanns det elever som inte nådde målen i alla ämnen år 2011, i ämnet engelska var måluppfyllelsen lägst med 82 procent. Jämfört med måluppfyllelsen år 2010 visar resultaten inte någon tydlig trend, förutom i engelska där resultaten försämrats.

Flertalet elever känner sig trygga och skolan arbetar med ett antal övergripande aktiviteter för att förhindra kränkande behandling, ex. föreläsningar, värdegrundsdagar och kamratstödare. Skolinspektionens enkät till elever i årskurs 5 våren 2011 visar dock att det finns elever som inte känner sig trygga, detta har också framkommit i den attitydundersökning som Linköpings kommun har genomfört. I intervjuer med elever framkommer att den närliggande skogsdungen är en miljö som upplevs mindre trygg. Den gällande planen mot kränkande behandling är alltför generell, men skolan har planerat att under våren genomföra en kartläggning med elevenkäter och trygghetsvandring som ska ligga till grund för mer konkreta insatser i det fortsatta arbetet mot kränkande behandling.

Trots att skolan ger eleverna förutsättningar att nå goda resultat, pekar Skolinspektionen i detta beslut på ett antal områden där författningarna inte följs.

Beskrivning av Tokarpsskolan F-5

Tokarpsskolan F-5 ligger i samhället Malmslätt, sex kilometer väster om Linköpings centrum. Skolenheten tillhör kommunens norra skolområde och delar lokaler med Tokarpsskolan 6-9. De båda skolenheterna leds av varsin rektor men samverkar nära på olika sätt, exempelvis vid friluftsdagar. Samverkan mellan de båda skolenheterna sker även i arbetslagsform, då lärare som undervisar i årskurs 4-5 ingår i ett gemensamt arbetslag med lärare som undervisar i årskurs 6. Det finns ytterligare ett arbetslag för förskoleklass - årskurs 3 på skolenheten. I rektorns ansvar ingår även fritidsverksamheten som bildar ett eget arbetslag. I Tokarpsskolan F-5 finns det cirka 230 elever.

I ärendets slutliga handläggning har utredare Sofia Lindstrand och undervisningsråd Eleonor Duvander deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Ronny Högberg
Utredare

Skolinspektionen

Beslut

2012-02-17

7 (10)

Dnr 43-2011:1859

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande i kommunen att nå de nationella målen och bedömer om kommunen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten.

Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Tillsynen inriktas vanligtvis mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt**. Utifrån en risk- och väsentlighetsanalys görs i vissa fall en begränsad tillsyn som inte omfattar alla områden.

Skolinspektionens tillsyn avser att visa i vilken utsträckning kommunens verksamhet inom de granskade områdena och vid den aktuella tidpunkten, *avviker* från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Den avser alltså inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i kommunens skolväsende.

Enligt övergångsbestämmelserna i lag om införande av skollagen samt i skolförordningen ska vissa bestämmelser om betyg i 2010 års skollag och 2011 års skolförordning inte tillämpas för elever i årskurs 9 under läsåret 2011/2012. Istället gäller bestämmelser i 1994 års grundskoleförordning. Enligt övergångsbestämmelsen i förordning om den nya läroplanen (Lgr 11) ska förordningen om 1994 års läroplan (Lpo 94) fortsätta gälla för elever i årskurs 9 i grundskolan under läsåret 2011/2012. Till följd av övergångsbestämmelserna redovisas även de bestämmelser som gäller för elever i årskurs 9 i författningshänvisningarna.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den aktuella skolan redovisas.¹ Skolinspektionens bedömning av kommunens ansvarstagande för förskola och annan pedagogisk verksamhet, fritidshem och vuxenutbildning redovisas i separata beslut. Iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen sammanställs i ett beslut (kommunbeslut).

Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat, samt på den information som inhämtas via intervjuer och observationer under Skolinspektionens besök i verksamheten. I underlaget ingår också en enkätundersökning riktad till elever, föräldrar och personal genomförd i Skolinspekt-

¹ Samtliga beslut går att finna på Skolinspektionen hemsida: www.skolinspektionen.se.

ionens regi.² Även information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Vid förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

Företrädare för kommunen ges möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter innan Skolinspektionen fattar beslut. Alla beslut kompletteras också med en muntlig återrapportering till företrädare för kommunen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor/förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som har vidtagits i kommunen, på skolorna och i övriga verksamheter inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

² Resultat från enkätundersökningen återfinns för respektive skola i Skolverkets databas SIRIS, se www.skolverket.se.